

ДВІ ЗУСТРІЧІ

Ольга Мусафірова

Журналіст, член Спілки журналістів України. Працювала спеціальним кореспондентом "Комсомольської правди" в Україні понад двадцять років. Лауреат премії Спілки журналістів України "Золоте перо". У 2011-му стала переможцем Першого міжнародного журналістського конкурсу "Кращий за професією", проведеного Спілкою журналістів Росії. З вересня 2011 року - власний кореспондент "Нової газети" (Росія) в Україні. Колеги називають її одним з найавторитетніших і заслужених політичних журналістів України.

Спогади даються по публікації: "Комсомольська правда" від 05.12.2008 р.

Він міг стати "головним" "Великим українцем" — нехай в телепроекті, але випередивши за кількістю симпатій і Ярослава Мудрого, і Степана Бандеру, і Тараса Шевченка.

Затерта фраза "народ повинен знати своїх героїв" відкрилася простим і зрозумілим змістом: народ їх знає! І ні офіційне славослів'я, ні таке ж забуття цьому перешкодити не в змозі.

Зустрічами з Миколою Михайловичем Амосовим я розпорядилася досить бездарно.

У 1991-му "Комсомолка" на його прохання публікувала велику соціологічну анкету.

Результати, точніше — листи читачів, ув'язані в пачки, я, вмираючи від марнославства, привезла Амосову додому, в квартиру з високими стелями на вулиці Леніна (її вже перейменували на вулицю Богдана Хмельницького), в самому центрі Києва. І, що називається, користуючись нагодою, з азартом дилетанта (хоча, може, і завдання редакційне формулювалося саме так, не пам'ятаю!) Кинулася задавати питання по кардіології. Наприклад, про найскладніші операції. І зі смертельними наслідками були? Ой, як цікаво... Чому Микола Михайлович терпляче вислуховував цю маячню? Інститут, згодом названий ім'ям Амосова, беззмінного керівника, давно здобув славу останньої надії для багатьох хворих. А його власне серце не було залізним — ні в прямому, ні в переносному сенсі слова.

Через деякий час Микола Михайлович подарував мені брошурки, видрукувані на поліграфі, на сіро-жовтому газетному папері крихітним тиражем. Не про медицину. Іронічні та збентежені одночасно роздуми людини, яка шукає сенс буття:

"Я — не філософ. Професіонал: 53 роки віддав хірургії і зараз ще вшиваю клапани в серце. Але, крім того, все життя займався не своєю справою: спочатку закінчив технічний вуз, потім — цими самими проблемами. Мав свій підхід: створення комп'ютерних моделей живих систем від клітини до суспільства. Досяг рівня: 30 років завідував відділом біокібернетики у академіка В.М.Глушкова.

Ось до чого я прийшов: не потрібно філософії. Вже можливий природничо-науковий підхід для пояснення всього суцього..."

У 1996-му, напередодні чергового дня народження Амосова, ми побачилися

знову. Микола Михайлович спустився, щоб відкрити мені парадне. Він вже не оперував і сам побував під ножом — вшили кардіостимулятор. Сивий їжачок волосся, м'яка сорочка в клітинку, майже невагома фігура, незнищенне кругле волзьке "о", ніяких старечих пігментних плям на обличчі і руках. Я розгубилася. Микола Михайлович значно... помолодшав. Що зіграло роль "еліксиру" - його знамениті годинні пробіжки в університетському парку? Щоденна гімнастика з 5-кілограмовими гантелями (всього 3 тисячі рухів) плюс тисяча рухів без "заліза"?.. Обговорювали експеримент: чи реально безсмертя або як мінімум повноцінне довголіття? Нові книги, подаровані Амосовим, я забрала з собою — до їх суті знову розмова не дійшла. Прочитала пізніше. Але більше шансу поспілкуватися з ним мені вже не було...

Поклавши руку на серце, здорове або не дуже, давайте визнаємо: мислитель, поки він існує поруч, в теперішньому часі та просторі, не сприймається як величина абсолютна. А після відходу в інший світ легше сказати: "Він був великий!" — але як і раніше довіряти лише власним "малим" уявленням про істину. Тому спадщина Амосова для наших політиків — як скальпель. Йому-то і за життя не потрібно було брехати ні собі, ні іншим — ні заради іміджу, ні заради посади, ні заради грошей...

2008 р.

"Микола Амосов. Спогади сучасників" (видано російською мовою)
Київ, Видавничий дім "Особистості", 2015